

**Curtea Supremă de Justiție**  
**D E C I Z I E**

27 mai 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,  
Elena Covalenco,  
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate, avocatul Veaceslav Scripnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015 în cauza penală privindu-l pe

**Madan Dorel Ion**, născut la 06 iunie 1975, originar din or.Strășeni, domiciliat în mun.Chișinău, s.Trușeni, str.Constantin Stere 50.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 13.08.2014 - 14.11.2014;
2. Instanța de apel: 04.12.2014 - 10.02.2015;
3. Instanța de recurs: 28.04.2015 - 27.05.2015.

**C O N S T A T Ă :**

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 14 noiembrie 2014, Madan Dorel a fost condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.89 alin.(2) lit.a), 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 4 ani.

Acțiunea civilă a părții vătămate Burduja Alexandra a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Prima instanță, examinînd cauza în procedura prevăzută de art.364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, a constatat că Madan Dorel, la 10 mai 2014, aproximativ la ora 14.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, concentrația de alcool în sînge fiind de 2,24 g/l, fapt confirmat prin certificatul eliberat de Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă la 16.05.2014, sub nr.785, ignorînd prevederile art.14 lit.a) din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia „Conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”, conducînd automobilul de model „Citroen Jumpy”, cu n/î C OU 578, și deplasîndu-se pe traseul Trușeni-Chișinău din direcția s.Trușeni spre mun.Chișinău, ajungînd în regiunea APL „Salcîmul Alb”, a ieșit pe banda destinată circulației transportului din sens opus, în urma căruia s-a tamponat cu automobilul de model „Mercedes Al70”, cu n/î TX6155XK, condus de Grozav Ivan, care se deplasa

regulamentar pe banda sa de deplasare din sens opus din direcția mun.Chișinău spre s.Trușeni, după care, din inerție, automobilul de model „Citroen Jumpy”, cu n/î C OU 578, continuându-și deplasarea, s-a tamponat frontal cu automobilul de model „BMW 530d”, cu n/î K SB 530, condus de Burduja Alexandra, care se deplasa regulamentar în spatele automobilului „Mercedes A170”, cu n/î TX6155XK.

În rezultatul accidentului rutier unitățile de transport au fost tehnic considerabil deteriorate, iar lui Alexandra Burduja, conform raportului de expertiză medico-legală nr.1201/D din 29.05.2014, i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

**3.** Împotriva sentinței au declarat apel reprezentantul părții vătămate, avocatul V.Scripnic, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal la pedeapsă reală cu închisoarea, cu excluderea prevederilor art.90 Cod penal, invocând blîndețea pedepsei, deoarece instanța nu a dat apreciere justă tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, nu a ținut cont de prevederile art.24, 75, 76 Cod penal, astfel că a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei; instanța incorect a reținut ca circumstanțe ce atenuază răspunderea - autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și recunoașterea vinovăției, deoarece inculpatul nu a avut posibilitatea de a nega faptele comise ce au fost confirmate prin procesul-verbal de cercetare la fața locului, certificatul medical de constatare a stării de ebrietate, astfel că dînsul nu a contribuit la descoperirea infracțiunii, iar prin acțiunile sale a comis o infracțiune gravă; instanța incorect a dispus admiterea acțiunii civile în principiu, deoarece partea vătămată necesită îngrijire specială permanentă, fiindu-i prescrise o serie de investigații, ce impune suportarea cheltuielilor în prezent și incorect nu a dispus încasarea prejudiciului moral.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul reprezentantului părții vătămate, avocatului V.Scripnic.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, dînd probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului D.Madan în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a conchis că, la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță a ținut cont de principiul individualizării pedepsei penale prevăzut de art.7, 61, 75, 76 Cod penal, luînd în considerație caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvîrșite, circumstanțele atenuante prezente în cauză, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea săvîrșirii faptelor indicate în rechizitoriu, cererea adresată de inculpat, prin care a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, comportamentul pertinent al inculpatului, care și-a recunoscut vina și s-a căit în cele comise, precum și de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana acestuia care se caracterizează pozitiv, încît pedeapsa stabilită de prima instanță de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 5 ani, fiind într-un raport rezonabil cu fapta comisă și scopul sancțiunii penale.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a concluzionat că, în speță, este posibilă corectarea inculpatului fără privarea acestuia de libertate, prin suspendarea executării pedepsei numite, sancțiunea aplicată încadrîndu-se în dispozițiile legale ce instituie dreptul instanței de a suspenda condiționat executarea pedepsei.

Prin urmare, instanța de apel a respins ca nefondate argumentele invocate în apel referitor la blîndețea pedepsei în raport cu fapta comisă, deoarece scopul pedepsei penale nu este încarcerarea făptuitorului, ci aplicarea măsurilor suficiente pentru a asigura corectarea și reeducarea acestuia în vederea preîntîmpinării necomiterii pe viitor a unor infracțiuni, luînd în considerație și faptul că inculpatul este o persoană cu dezabilitate severă.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul avocatului, precum că prima instanță incorect nu a dispus încasarea în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 13516,38 lei, deoarece partea vătămată nu a prezentat acte confirmative ce ar indica cert suportarea acestor cheltuieli, iar pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții vătămate, este necesar de a administra probe suplimentare; a cheltuielilor de acordare a asistenței juridice în sumă de 5000 lei, cît și încasarea prejudiciului material cauzat proprietarului automobilului de model BMW 530 în mărime de 206976 lei și suma de 2000 euro ce constituie dublul arvunei restituite lui A.Floreaanu, întru neonorarea obligațiunii de a-i vinde automobilul. Instanța a menționat că raportul de constatare tehnico-științifică nr.6256 din 27.06.2014 nu reprezintă o probă pertinentă, concludentă și utilă ce ar demonstra cu certitudine quantumul solicitat de partea vătămată, prin proba dată nu poate fi stabilită starea automobilului pînă la comiterea accidentului și după comiterea acestuia, iar între părți au avut loc niște raporturi contractuale sau precontractuale referitor la vînzarea-cumpărarea automobilului și întoarcerea dublei arvune, ce cad sub incidența normelor de drept civil, ce necesită suport probator cumulate din înscrisuri și acte care vor elucida existența sau lipsa prejudiciului material suportat și quantumul acestuia, astfel că prima instanță corect a dispus de a lăsa în partea dată acțiunea civilă pentru examinarea în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel, ținînd cont de prevederile art.219 alin.(4) Cod de procedură penală și 1423 alin.(1) Cod civil, a conchis că sînt întemeiate argumentele reprezentantului părții vătămate referitor la încasarea prejudiciului moral, deoarece, prin acțiunile inculpatului, părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu moral rezultat din impactul psiho-emoțional suferit ca urmare a vătămărilor corporale, aceasta fiind privată de capacitatea de a munci, este ținuită la pat și lipsită de posibilitatea de a îngriji de copii.

Totodată, instanța a conchis că suma solicitată de partea vătămată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 300000 lei, necătfînd la suferințele morale și psihice care i-au fost cauzate, este una prea exagerată, considerînd că suma de 50000 lei va fi una echitabilă și suficientă pentru a compensa suferințele persoanei vătămate, reieșind din faptul că inculpatul în urma acțiunilor sale a avut de suferit, s-a ales cu gradul întîi de invaliditate, fiind și el ținuit într-un scaun cu rotile, a recuperat părții vătămate cheltuielile de judecată pentru asistență juridică acordată în sumă de 5000 lei și 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În concluzie, instanța de apel a conchis că, sentința primei instanțe urmează a fi casată doar în latura civilă în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 50000 lei, dispunîndu-se spre încasare de la inculpat doar 35000 lei, din motiv că 15000 lei deja au fost achitate.

**5.** Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar reprezentantul părții vătămate, avocatul V.Scripnic care, invocînd temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță, în partea stabilirii pedepsei inculpatului și acțiunii civile, invocînd repetat aceleași motiv ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat admiterea recursului, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, reprezentantul părții vătămate, avocatul V.Scripnic invocă că temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii sau acesta este expus neclar și instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizînd aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrii contestate.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărîrile instanțelor numai referitor la suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată lui D.Madan pe termen de probă, cît și cu prejudiciul moral dispus spre încasare de către instanța de apel în mărime de 50000 lei.

Colegiul penal, consideră neîntemeiat motivul recurentului, precum că instanțele de fond incorect au individualizat pedeapsa și greșit au aplicat prevederile art.90 Cod penal, în privința inculpatului.

La acest capitol Colegiul remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sancțiunea art.264 alin.(4) Cod penal, în baza căruia D.Madan a fost declarat vinovat, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 4 la 8 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 4 la 5 ani.

Conform dispoziției art.364<sup>1</sup> alin.(8) Cod de procedură penală, lui D.Madan i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.264 alin.(4) Cod penal de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 5 ani, iar în baza art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 4 ani.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, ținînd seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Conform părții descriptive a deciziei, instanța de apel a menționat că, la aplicarea pedepsei, prima instanță a ținut cont de gradul pericolului social al infracțiunii săvîrșite, de circumstanțele atenuante prezente în cauză, precum și de persoana inculpatului. În continuare, instanța a considerat că corect prima instanță a reținut ca circumstanțe atenuante în seama inculpatului recunoașterea vinei și căința sinceră în cele săvîrșite, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, acceptarea examinării cauzei în baza

art.364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, și caracteristica pozitivă la locul de trai, precum și faptul că în urma accidentului rutier comis, însuși inculpatul a fost încadrat în grad de dizabilitate severă, cu procentul păstrat de capacitate de muncă doar de 20%, fapt stabilit prin certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă (f.d.205, v.1). Astfel, instanța a conchis că corect prima instanță a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului poate fi obținută prin dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, fiind stabilită în termen de pînă la 7 ani.

Prin urmare, la stabilirea pedepsei inculpatului au fost respectate prevederile legii, iar în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 5 ani stabilite acestuia, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvîrșirii unei infracțiuni de categorie gravă.

Colegiul conchide că concluzia instanțelor corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii. Deci, analizînd materialele cauzei și hotărîrea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărîrii judecătorești contestate.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.61, 75-76, 90 Cod penal și art.364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, în limita sancțiunii norme penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Totodată, Colegiul penal reține că în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că atît prima instanță, cît și instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului D.Madan, a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus, luîndu-se în considerație că în urma acestui accident a avut de suferit și inculpatul, acesta devenind persoană cu dizabilitate severă.

Mai mult, instanța de recurs atestă că, pedeapsa penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, de care instanțele la fel, urmează să țină cont la stabilirea pedepsei. Excluderea pedepsei retributive înseamnă că aceasta nu trebuie privită ca „prețul”, pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă. Norma juridică trebuie să prevadă pedeapsa, care trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei. Pentru realizarea dreptății, echilibrul trebuie să existe între aceste elemente și consecințele suportate de persoana condamnată, care nu trebuie să sufere o nedreptate, nici victima să nu fie nemulțumită de pedeapsa aplicată făptașului. Prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, se urmărește ca victima și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății.

Prin urmare, argumentul recurentului, precum că decizia instanței nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei stabilite, este neîntemeiat, dimpotrivă decizia este argumentată, motivată și nu contravine prevederilor art.394 Cod de procedură penală.

Lipsit de temei este și argumentul recurentului, precum că instanța la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de faptul că inculpatul a comis infracțiunea în stare de ebrietate, deoarece această circumstanță este prevăzută ca element constitutiv al infracțiunii incriminate de care a fost recunoscut vinovat inculpatul, fiind luată în considerație de instanțe la stabilirea mărimii pedepsei.

Neîntemeiat este și argumentul recurentului, precum că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au luat în considerație că inculpatul anterior a fost condamnat, deoarece acesta prin sentința anterioară a fost condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, iar reieșind din dispoziția art.111 Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate la o pedeapsă mai blândă decât închisoarea – după executarea pedepsei.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală la care face referință recurentul, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, fiind aplicată inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale.

Referitor la temeiul invocat la latura civilă, Colegiul reține că, instanța de apel corect a dispus încasarea prejudiciului moral în folosul părții vătămate în mărime de 50000 lei, iar în partea prejudiciului material a lăsat ca asupra acțiunii civile să se expună instanța în ordinea procedurii civile, din considerentul că instanței nu i-a fost prezentat volumul total al actelor ce ar confirma cheltuielile materiale suportate de partea vătămată.

La fel, sînt corecte și concluziile instanței de apel care a admis acțiunea civilă în principiu în partea încasării prejudiciului material urmare a deteriorării mijlocului de transport de model BMW 530 și dublul arvunei restituit cet.A.Floeanu, lăsînd ca asupra acesteia să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, deoarece automobilul Citroen Jumpy cu n/î C OU 578, condus de D.Madan este asigurat, inculpatul deținînd polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în baza contractului de asigurare RCAI 000609563 din 13.01.2014, astfel Compania de asigurare în baza „Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă” din 1993 este obligată să recupereze daunele materiale cauzate din vina asiguratului, care nu a fost recunoscută în cadrul procesului penal ca parte civilmente responsabilă în temeiul art.73 alin.(1) Cod de procedură penală, iar restituirea dublei arvune în cadrul unui proces penal nu este prevăzut de art.219 Cod de procedură penală, deoarece în cadrul procesului penal tragerea la răspundere civilă a inculpatului poate fi realizată prin obligarea lui la repararea prejudiciului provocat doar prin infracțiune.

Concomitent, urmează de evidențiat faptul că argumentele invocate în recurs de către reprezentantul părții vătămate au fost deja obiect de judecare în instanța de apel și aceasta, respectând prevederile art.414 alin.(3) și art.417 alin.(1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar careva noi argumente în recurs recurentul nu a invocat.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate – avocatul V.Scripnic, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

### **DECIDE :**

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către reprezentantul părții vătămate, avocatul Scripnic Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015, în cauza penală în privința lui Madan Dorel, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 17 iunie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu